

רשומות

הצעות חוק

10 בדצמבר 1979

1427

כ" בכסלו תש"ם

עמוד

68	חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (תיקון מס' 13), תש"ם-1979
74	חוק בתי הדין הדתיים הדרוזיים (תיקון מס' 4), תש"ם-1979
74	חוק לתיקון פקודת בתי המשפט העירוניים (מס' 6), תש"ם-1979
75	חוק המועצות החקלאיות (עונשין), תש"ם-1979

חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (תיקון מס' 13), תש"ם-1979

1. בסעיף 7 לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תש"ם-1950, י
תיקון סעיף 7 (להלן - החוק העיקרי) -

(1) בסעיף קטן (א), במקום "י" יבוא "א";

(2) במקום סעיפים קטנים (ד) ו-(ה) יבוא:

"(ד) היתה אלמנה זכאית לתגמול חדשי לפי סעיף קטן (ג) ועברו
שלושים וששה חדשים מהיום הקובע, ישולם לה לכל ימי חייה תגמול
חדשי כאמור בסעיף קטן (ב)."

דבריו הסבר

(2) היתה לנצרכת תוך עשרים וארבעה חדשים
מתום תקופת שנים עשר החדשים האמורים
בפסקה (1) - כל עוד היא נצרכת.

(ה) היתה אלמנה זכאית לתגמול חדשי לפי סעיפים
קטנים (ג) או (ד) ותלפה התקופה שבה היתה זכאית לתג-
מול כאמור, ישולם לה תגמול בסך 45% מהדרגה הקו-
בעת כל עוד לא מלאו לה 30 שנה, ומשמלאו לה 30
שנה ישולם לה תגמול לפי סעיף קטן (ב) אף אם טרם
חלפה התקופה שבה היתה זכאית לתגמול לפי סעיפים
קטנים (ג) ו-(ד).

1. מוצע להעלות את הדרגה הקובעת, המהווה
בסיס לחישוב שיעור התגמולים המשתלמים לאלמנה
בלי ילדים, לסך כל המשכורת המשתלמת לעובד
המדינה רווק שדרגת משכורתו היא "א" של הדרוג
האחיד.

2. לאלמנה בלי ילדים, שביום מות הנספה טרם
מלאו לה 30 שנה, משולם במשך שלוש שנים תגמול בעובה
הדרגה הקובעת. לאחר עבור שלוש השנים היא זכאית
לתגמול בשיעור של 45% מהדרגה הקובעת, עד ליום
הגיעה לגיל 30, ומאז היא זכאית לתגמולים על-פי מבחן
הכנסות¹ כאמור בסעיף קטן (ב).

קביעה זו, של מתן תגמול מוערי לאלמנה החל בשנה
הרביעית להתאלמותה ועד מלאות לה 30 שנה, מסתמכת
על ההנחה כי לאחר שלוש שנות אלמותה היא מסוגלת
להשתכר; ומתברר כי במרבית המקרים אין הנחה זו
נכונה. לפיכך מוצע להתנות בהכנסותיה בלבד של
האלמנה את שיעור התגמול לאחר עבור שלוש שנים
מיום שנתאלמותה, בלי שים לב לגילה.

סעיף 1

סעיף 7 לחוק העיקרי ענינו תגמולים לאל-
מנה בלי ילדים, והוא קובע לאמור:

7. (א) בסעיף זה, "הדרגה הקובעת" - סך כל המש-
כורת המשתלמת לעובד המדינה שדרגת משכורתו היא
" של הדריוג האחיד ושאינה משתלמת לו תוספת שכר
בזכות בן משפחה.

(ב) אלמנה של נספה שאין יתום סמוך על שולחנה
וביום הקובע מלאו לה כבר 30 שנה, ישולם לה, כל ימי
חייה, תגמול חדשי כמפורט להלן:

(1) סכום הדרגה הקובעת - אם אין לה הכנסה
או כל עוד הכנסתה אינה עולה על 70% מהשיעור
עור של הכנסה כדי מחיה, ואם היא נצרכת
תשולם לה תוספת של 20% לתגמול הקבוע
בפסקה זו;

(2) 70% מהדרגה הקובעת - כל עוד הכנסתה
עולה על 70% מהשיעור של הכנסה כדי מחיה,
אך אינה עולה על 85% מהשיעור האמור;

(3) 45% מהדרגה הקובעת - בכל מקרה אחר.

(ג) אלמנה של נספה שאין יתום סמוך על שולחנה
ביום הקובע טרם מלאו לה 30 שנה, ישולם לה במשך
שלושים וששה חדשים מהיום הקובע תגמול חדשי בסכום
זדרגה הקובעת.

(ד) היתה אלמנה זכאית לתגמול חדשי לפי סעיף
קטן (ג) ועברו שלושים וששה חדשים מהיום הקובע, ישולם
לה התגמול לאחר מכן, בתנאים ובמשך הזמנים האלה:

(1) במשך שנים עשר חדשים מתום תקופת
התשלום לפי סעיף קטן (ג) - כל עוד אין לה
הכנסה כדי מחיה;

1. ס"ח תש"י, עמ' 162; תשל"ז, עמ' 142.

2. בסעיף 8 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), במקום "ט"ו" יבוא "ט"ז". תיקון סעיף 8
3. במקום סעיף 8 לחוק העיקרי יבוא:
- א8. אלמנה הזקוקה מחמת זקנתה או מצב בריאותה לטיפול אישי בידי הוולת, או להשגחתו של מוסד לרבות בית אבות, או לרכישת מכשירי עזר רפואיים – רשאי קצין התגמולים להורות כי ישולם לה, בנוסף לתגמול המשתלם לה על פי חוק זה, תגמול בשיעור שיקבע בהתחשב בהכנסותיה הנוספות ובצרכיה המיוחדים.
4. אחרי סעיף 8 לחוק העיקרי יבוא:
- ב8. לאלמנה וליתום שגילו אינו עולה על 18 שנה ישולם, בנוסף לתגמול החדשי, סכום חדשי למימון צרכים מיוחדים באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.
5. בסעיף 9 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) בעד יתום של נספה שאין סעיפים 8, 13, 13א, 13ב או 30 חלים לגביו, וכן בעד אח של הנספה – ישולם תגמול חדשי לפי סעיף 13 (1) או (2), כאילו היה יתום הסמוך על שולחנה של אלמנת הנספה שנשארה לאחר, הכל לפי הענין."

דברי הסבר

הזקוקה לטיפול בין בביתה ובין מחוץ לביתה, תגמול נוסף בשיעור שיקבע, וזאת בהתחשב לא רק בצרכיה המיוחדים אלא גם בהכנסותיה.

ועדה בראשותו של חבר הכנסת ישראל קרגמן אישרה בשנת 1974, לאלמנת הנספה ולילדיה שגילם אינו עולה על 18 שנה, תשלום תוספת מיוחדת המהווה גילום של סך ההוצאות המיוחדות שתוכרו כהוצאות רחיות ושאינן בחוק ולקרוא לה "סכום חדשי למימון צרכים מיוחדים". הוא ישולם לאלמנות וליתומים שגילם אינו עולה על 18 שנה. הסכום האמור ייקבע בתקנות ובכוננת משרד הבטחון שהסכים יוצמד לשינויים בתגמול.

על פי סעיף 9 (א) לחוק העיקרי, ליתום של נספה שאין סעיפים 8, 13א, 13ב או 30 חלים לגביו – כלומר יתום של נספה שאינו סמוך על שולחן אמו מחמת שהיא בודדה או נשואה לאחר, או נתגרשה מהנספה לפני מיתו, או המירה את חלקה האישי בתנאי מולים, במענק חד-פעמי או באמצעי שיקום אחר – וכן לאם של נספה, משתלם תגמול חדשי כמחצית השכר הקובע, שהוא היום שכרו של בעל דרגה י"ב של הדירוג המשתלם לרווק.

מוצע להשוות את התגמול המשתלם ליתום כזה, וכן את התגמול המשתלם בעד אח של נספה, לתגמול המשתלם בעד יתום הסמוך על שולחן אמו שנישאה.

2. הדרגה הקובעת, המהווה בסיס לחישוב שיעור התגמולים המשתלמים לאלמנה עם יתומים, היתה עד כה סך כל המשכורת המשתלמת לעור בד המדינה רווק שדרגת משכורתו היא ט"ז של הדירוג האהיר. מוצע להעלותה לסך כל המשכורת המשתלמת לעובד המדינה רווק שדרגת משכורתו היא ט"ז של הדרגה האחר.

3. סעיף 8 לחוק העיקרי ענינו תגמולים לאלמנה במצב מיוחד, והוא מורה לאמור:

א8. אלמנה שאין לה ילד העומד ברשות עצמו והיא זקוקה מחמת זקנתה או מצב בריאותה להשגחתו של מוסד, לרבות בית אבות, רשאי קצין התגמולים להורות כי ישולם בעדה למוסד תגמול חדשי בשיעור התגמול המשתלם למוסד בהוצאות לרכישת מכשירי עזר רפואיים; היה סך כל ההוצאות כאמור נמוך מסכום התגמול המשתלם לפי סעיף 7 או סעיף 8, ישולם ההפך רש לאלמנה.

ב) אלמנה שאין לה ילד העומד ברשות עצמו, והיא זקוקה מחמת זקנתה או מצב בריאותה לטיפול אישי בידי הוולת, והוצאות הטיפול וההוצאות לרכישת מכשירי עזר רפואיים עולות על סכום התגמול שהיה משתלם לה לפי סעיף 7 או סעיף 8 – רשאי קצין התגמולים להורות כי ישולם לה תגמול בשיעור שיקבע.

מוצע לאחד את שני חלקי הסעיף ולקבוע כי קצין התגמולים יהיה רשאי להורות כי ישולם לאלמנה,

- ביטול סעיף 9א .6 סעיף 9א לחוק העיקרי – בטל.
- תיקון סעיף 10 .7 בסעיף 10 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "י"ב" יבוא "י"ג";
- (2) אחרי סעיף קטן (ו) יבוא:
- "(ז) שכול שנפטר והניח אחריו בן-זוג שאינו שכול, שהיה גשוי לשכול במשך שלוש השנים שלפני יום פטירתו, יהיה בן הזוג כאמור – כל עוד הוא נצרך וכל עוד לא נישא לאחר – זכאי לתגמול המשתלם לשכול לפי חוק זה."
- תיקון סעיף 10א .8 בסעיף 10א לחוק העיקרי, במקום "של אותו תגמול" יבוא "מהתגמול המשתלם לזוג הורים שכולים".
- החלפת סעיף 11 .9 במקום סעיף 11 לחוק העיקרי יבוא:
11. (א) שכול הזקוק מחמת זקנתו או מצב בריאותו לטיפול אישי בידי הזולת, או להשגחתו של מוסד לרבות בית אבות, או לרכישת מכשירי עזר רפואיים – רשאי קצין התגמולים להורות כי ישולם לו, בנוסף לתגמול המשתלם לו על פי חוק זה, תגמול בשיעור שיקבע בהתחשב בהכנסותיו הנוספות ובצרכיו המיוחדים.

דברי הסבר

סעיף 8 סעיף 8א לחוק העיקרי מורה לאמור: "10א. לשכול שצל שולחנו סמוכים אה או אחות של הנספה שהם קטינים, תשולם תוספת לתגמולו לפי סעיף 10 בשיעור של 10% של אותו תגמול לכל אח או אחות של הנספה כאמור."

מוצע להגדיל את התוספת בעד אח או אחות של הנספה, שהם קטינים וסמוכים על שולחנו של ההורה השכול הבודד, לשיעור של 10% מן התגמולים המשתלמים לזוג הורים שכולים.

סעיף 9 סעיף 11 לחוק העיקרי ענינו תגמולים לשכול במצב מיוחד והוא מורה לאמור:

11. (א) שכול שהוא זקוק מחמת זיקנתו או מצב בריאותו להשגחתו של מוסד, לרבות בית-אבות, רשאי קצין התגמולים להורות כי ישולם למוסד בעדו במקום התגמול שהיה משתלם לשכול לפי סעיף 10 – תגמול תדשי בשיעור דמי החזקתו במוסד, לרבות ההוצאות לרכישת מכשירי עזר רפואיים.

(ב) שכול שהוא זקוק מחמת זיקנתו או מצב בריאותו לטיפול אישי בידי הזולת ולרכישת מכשירי-עזר רפואיים – רשאי קצין התגמולים להורות כי ישולם לו, במקום התגמול שהיה משתלם לו לפי סעיף 10 – תגמול בשיעור שיקבע קצין התגמולים.

מוצע לאחד את שני חלקי הסעיף ולקבוע כי קצין

סעיף 6 סעיף 9א לחוק העיקרי מסמיך את קצין התגמולים להמשיך ולשלם תגמולים ליתום לאחר מלאת לו 18 שנה כל עוד הוא לומד בבית ספר על-יסודי. סעיף זה נעשה מיותר לאחר תיקון מס' 9 לחוק העיקרי, משנת תשל"ג, שהעלה את גילו של ילדו של נספה מ-18 ל-21 שנה, וכך זיכה בתגמולים עד מלאת לו 21 שנה.

סעיף 7 "הדרגה הקובעת" המהווה בסיס לחישוב שיעור התגמולים המשחלמים לשכולים על-פי סעיף 10 לחוק העיקרי, היא סך המשכורת המשתלמת לעובד המדינה רווק שדרגת משכורתו היא י"ב של תדירוג האחיד. מוצע להעלותה לסך המשכורת המשתלמת לעובד המדינה רווק שדרגת משכורתו היא י"ג של תדירוג האחיד.

על פי סעיף 10 (ג) לחוק העיקרי, שכול הנשוי לבן זוג שאינו שכול – ישולם לו תגמול בשיעור המשתלם לשני הורים שכולים לפי החוק, כל עוד הוא נשוי.

מוצע להעניק תגמולים לבן זוג כזה, כאשר הוא נתאל-ען עם מות השכול, בכפוף לתנאים הבאים:

- (1) בן הזוג לא נישא לאחר;
- (2) הוא היה נשוי לשכול במשך שלוש השנים שקדמו ליום פטירתו של השכול;
- (3) הוא נצרך.

(ב) שכול הזקוק מחמת זקנתו או מצב בריאותו להשגחתו של מוסד לרכות בית אבות, ישולם לבן זוגו שאיננו שכול רק מחצית סכום התגמול המשתלם לזוג הורים שכולים.

10. בסעיף 13 לחוק העיקרי, בפסקאות (1) ו-(2), במקום "ט"ר" יבוא "ט"ז". תיקון סעיף 13
11. בסעיף 15 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ד) – בטל. תיקון סעיף 15
12. האמור בסעיף 20 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא: תיקון סעיף 20

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) אלמנת נספה שהיא גם שכולה על פי חוק זה תהיה זכאית, בנוסף לתגמוליה כאלמנה לפי חוק זה, ל-50% מהתגמול החדשי המשתלם לשכול בודד על פי סעיף 10 (א)."

13. בסעיף 21 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), בסוף פסקה (6) יבוא "ראולם – תיקון סעיף 21

"(א) בן משפחה שהוא נצרך רשאי להגיש בקשה לקצין התגמולים כי ישולמו לו תגמולים על פי חוק זה אף אם גבה פיצויים על פי חוק אחר; (ב) קצין התגמולים רשאי, לפי שיקול דעתו המוחלט, לאחר ששוכנע כי נסיבות הענין מצדיקות זאת, להחליט כי ישולמו לבן המשפחה כאמור או בעדד תגמולים לפי חוק זה מהתאריך הקבוע בהחלטה, ובלבד שמועד תשלום התגמולים לא יקדם ליום הגשת הבקשה;

דברי הסבר

מוצע להעלות את דרגת השכר הנוכרת בסעיף זה מט"ו לט"ז.

סעיף 11 על פי סעיף 15 (ד) לחוק העיקרי, הורה של נספה ואלמנתו שאינם זכאים לתגמולים, מחמת גילם או שיעור הכנסותיהם – חייב קצין התגמולים, לפי בקשתם, לבטחם מפני מחלה.

הוראה זו נדרוקנה מתוכן לאחר תיקון מס' 11 לחוק העיקרי, משנת תשל"ו, שהבטיח לכלל השכולים, בבל מקרה, 1.5% מהתגמול המרבי המשתלם על פי החוק (סעיף 22 (א)) ולא למנות – 45% מהדרגה הקובעת.

סעיף 12 לפי סעיף 20 לחוק העיקרי, כלל הוא כי "בן משפחה של נספה המקבל תגמול לפי חוק זה – לא יהיה זכאי לתגמול נוסף, בשל היותו בן משפחה של נספה אחר". כיוצא מכלל זה מוצע כי אלמנת נספה שתיה גם שכולה על פי החוק העיקרי, תהיה זכאית, בנוסף לתגמוליה כאלמנה, ל-50% מהתגמול החדשי המשתלם לשכול בודד על פי סעיף 10 (א).

סעיף 13 לפי סעיף 21 (א) לחוק העיקרי, אם מגיע לפי חוק זה, בשל מותו של נספה, תגמול לבן משפחתו או בעדד בן משפחתו של הנספה, ואותו בן משפחה זכאי בשל מות הנספה הוה לפיצויים על פי חוק אחר, יהולו הוראות אלה:

התגמולים יהיה רשאי להורות כי ישולם לשכול, הזקוק לטיפול בין בביתו ובין מחוץ לביתו, תגמול נוסף בשיעור שיקבע, וזאת בהתחשב לא רק בצרכיו המיוחדים אלא גם בהכנסותיו. כן מוצע כי כאשר השכול מוחזק במוסד או בבית אבות תינתן לבן זוגו שאינו שכול מחצית התגמול בלבד, שכן המדינה מכסה את הוצאות החזקת השכול במוסד או בבית אבות.

סעיף 10 סעיף 13 לחוק העיקרי ענינו תגמולים בעד יתומים כשהאלמנה נישאה, והוא מורה לאמור:

13. אלמנה של נספה שנישאה ויתומי הנספה סמוכים על שולחנה – ישולם לה בעדד היתומים הסמוכים על שולחנה תגמול חדשי בשיעורים אלה:

(1) היה יתום אחד סמוך על שולחנה – 60% מסך כל המשכורת הנהוגה אותה שעה לגבי עובד המדינה שדרגת משכורתו היא ט"ו של הדירוג האחד ושאינה משתלמת לו תוספת שכר בזכות בן משפחה;

(2) היו שני יתומים או יותר סמוכים על שולחנה – שיעור התגמול המשתלם לאלמנה לפי פסקה (1) בתוספת של 24% מהתגמול האמור בעד כל יתום שלאחר הראשון, ובלבד שלא יעלה התגמול על סך כל המשכורת הנהוגה אותה שעה לגבי עובד המדינה שדרגת משכורתו היא ט"ו של הדירוג האחד ושאינה משתלמת לו תוספת שכר בזכות בן-משפחה.

(ג) בהחלטתו רשאי קצין התגמולים לקבוע כי התגמולים ישולמו בתנאי שכן המשפחה יחזיר למדינה, במרעדים ובשיעורים הקבועים בהחלטה, את הפיצויים שנגבו לפי החוק האחר, בשלמותם או בחלקם, וכי יתווספו לסכום הפיצויים ריבית או הפרשי הצמדה, הכל לפי שיקול דעתו.

תיקן סעיף 22 14. בסעיף 22 לחוק העיקרי -

- (1) בסעיף קטן (א), המלים "מחוז לארץ" - יימחקו;
- (2) בסעיף קטן (ב), המלה "השכול" - תימחק.

תיקן סעיף 25 15. בסעיף 25 לחוק העיקרי -

- (1) במקום סעיף קטן (ח) יבוא:

"(ח) (1) התובע וקצין התגמולים רשאים לערער על החלטת ועדת ערעורים לפני בית המשפט המחוזי, בנקודה משפטית בלבד. (2) בית המשפט המחוזי ידון בערעור בשלושה והוא רשאי לאשר את החלטת הרעדה, לבטלה, לשנותה או להחזירה לועדה. (3) פסק דינו של בית המשפט המחוזי ניתן לערעור לפני בית המשפט העליון, אם ניתנה רשות לכך מאת שופט של בית המשפט העליון."

- (2) בסעיף קטן (ט), במקום "הערעור" יבוא "ערעור".

ד ב ר י ה ס ב ר

תשלומים תקופתיים המתקבלים מחוץ לארץ כפיצוי על נזקי בריאות שנגרמו מחמת רדיפות הנאצים.

לפי זה, שכול המקבל מאת משרד האוצר תגמולים על פי חוק נכי רדיפות הנאצים ייחשבו תגמולים אלה כ"הכנסה" לצורך הפחתה מתגמולים לפי החוק העיקרי, והוא מופלה לרעה לעומת שכול המקבל מחוץ לארץ פיצוי על נזקי בריאות.

מוצע, איפוא, לתקן את החוק באופן שיבוטל הצורך לר"א את כהכנסה לצורך הפחתה, תגמולים המשתלמים לשכר לים מחמת היותם נכי רדיפות הנאצים, ללא הבדל מקורם.

על פי סעיף 10 (א) לחוק העיקרי ניתן תגמול בעבור בן זוג של שכול שאינו שכול. מוצע כי במקביל לכך יראו את הכנסתו של אותו בן זוג כהכנסה לצורך הפחתה לפי סעיף 22.

על פי החוק הקיים ניתן לערער על החלטת קצין תגמולים לפני ועדת ערעורים, ועל החלטת ועדת ערעורים ניתן לערער בנקודה משפטית בלבד לפני בית המשפט העליון, התיקון המוצע בא לקבוע כי הסמכות לדון בערעור על החלטת ועדת ערעורים תהיה בידי בית המשפט המחוזי בהרכב של שלושה, אף כאן בנקודה משפטית בלבד, במקום בית המשפט העליון. ברשות שופט של בית המשפט העליון אפשר יהיה לערער לבית המשפט העליון על פסק דינו של בית המשפט המחוזי.

(6) שולמו לבן המשפחה או בעדו פיצויים לפי החוק האחר, לא יחולו עליו שאר הסעיפים של חוק זה.

הוראת פסקה (6) זו פוגעת בקבוצה קטנה של משפחות שכולות שהיו זכאיות לתגמולים על פי החוק העיקרי וכן לפיצויים לפי פקודת הנויקין ובחזרו לתבוע ולקבל פיצויים לפי פקודת הנויקין. כתוצאה מכך נשללה זכותם לקבל תגמולים לפי החוק העיקרי, אף אם קיבלו פיצויים בשיעורים נמוכים למדי. הורים שכולים אלה הינם אנשים אומללים שמחמת אימתן תשומת-לב לצפונות העתיד נחפזו ותבעו נויקין אזרחיים ועכשו הם לוקים במחלות קשות.

על-כן מוצע לסייג את פסקה (6) האמורה, ולאפשר לבן משפחה שהוא "נצרך" במשמעות סעיף 1 לחוק, כלומר, שהוא אינו מסוגל להשתכר למחייתו ואין לו הכנסה כדי מחיה, להגיש בקשה לקצין התגמולים לקבל תגמולים על פי חוק זה, על אף שהוא גבה פיצויים על-פי חוק אחר. לקצין התגמולים יהיה שיקול דעת מוחלט אם להיענות לבקשתו של בן משפחה נצרך שכזה, וכן הוא רשאי להחזיר למדינה את סכום הנויקין שגבה בשלמותו או בחלקו, כשהוא משוערך בתוספת ריבית והפרש הצמדה, או כשהוא נקי מכל אלה, הכל על פי שיקול דעתו של קצין התגמולים.

לפי סעיף 22 (א) לחוק הקיים "הכנסה" פירושה "הכנסה מכל מקור שהוא למעט

16. אחרי סעיף 29 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיף 29

29. קצין התגמולים רשאי להמשיך ולשלם לאלמנה תגמול בעד ילדה שהוא יתום של נספה אף אם מלאו לו 21 שנה, אם במלאת לו 21 שנה הוא משרת שירות חובה בצבא-הגנה לישראל על פי חוק שירות בטחון, חשי"ט-1959 [נוסח משולב] 2, וכל עוד הוא ממשיך בשירות כאמור.

"תגמול בעד יתום המשרת שירות חובה בצבא"

17. בסעיף 30 לחוק העיקרי -

תיקון סעיף 30

- (1) בסעיף קטן (ב) (2), בסופו יבוא "אם הזכאי הוא שכול לא יעלה הסכום החד פעמי על סכום שהוא גדול פי ששים מ-85% מחלקו האישי בתגמולים";
- (2) בסעיף קטן (ד), בסופו יבוא "אולם זכאי שהוא שכול ימשיך ויקבל 15% מחלקו האישי בתגמולים ללא הגבלת זמן";
- (3) בסעיף קטן (ו) (1), במקום הסיפה יבוא "שיעור התגמול המגיע לאלמנה על פי סעיף 7 (ב) (1)".

18. (1) תחילתם של סעיפים 1 (1), 2 (1) ו-7 (1) מיום י"ג בניסן תשל"ז (1 באפריל תחילה 1977).

(2) תחילתו של סעיף 8 מיום ד' בניסן תשל"ט (1 באפריל 1979).

דברי הסבר

לפי סעיף קטן (ב) (2) תנאי הוא להסכם בין הזכאי לבין קצין התגמולים לענין זה, כי הסכום החד פעמי אינו עולה על סכום גדול פי ששים מחלקו האישי של הזכאי לתגמולים. לפי סעיף קטן (ד) נפסק תשלום חלקו של הזכאי בתגמולים כתום ששה חדשים מיום ההסכם.

מוצע לקבוע לגבי שכול כי הסכום החד פעמי לא יעלה על 85% מחלקו האישי בתגמולים, ולהמשיך ולשלם לשכול שהמיר תגמוליו בסך חד פעמי, 15% מחלקו האישי בתגמולים. כך יישמר לשכול תגמול מוערי.

מוצע גם כי חלקה האישי של אלמנה שילדי הנספה סמוכים על שולחנה והיא רוצה להמיר תגמוליה בסך חד פעמי, יהיה שווה למלוא שיעור התגמול המשתלם לאלמנה ללא ילדים וללא מבחן הכנסות, הכל לפי סעיף 7(ב) (1) לחוק, שבא במקום סעיף 7(א) (1) הישן בתיקון מס' 11 בשנת תשל"ז.

על פי החוק הקיים זכאית אלמנה לתגמולים בעד ילדיה שהם יתומי הנספה וסמוכים על שולחנה, עד מלאת להם 21 שנה.

למעשה, יתום של נספה המשרת שירות חובה בצבא-הגנה לישראל לא תמיד משתחרר במלאת לו 21 שנה בדיוק, אלא ממשיך לשרת שירות חובה בצבא-הגנה לישראל. יתום כזה ממשיך על פי רוב להיות סמוך על שולחן אמו. סעיף 29 המוצע מסמיך את קצין התגמולים להמשיך ולשלם לאלמנה תגמול בעד ילד שהוא יתום של נספה, אף אם מלאו לו 21 שנה, כל עוד הוא משרת שירות חובה בצבא-הגנה לישראל על פי חוק שירות בטחון.

סעיף 17 סעיף 30 לחוק העיקרי ענינו זכאי המבקש להמיר את חלקו האישי בתגמולים, בסך חד פעמי או באמצעי שיקום אחר, ואשר לרצת קצין התגמולים הסך החד פעמי או אמצעי השיקום האחר יש בהם כדי ליצור מקור פרנסה קבוע למחיית הזכאי או התלויים בו.

חוק בתי הדין הדתיים הדרוזיים (תיקון מס' 4), תש"ם-1979

1. בחוק בתי הדין הדתיים הדרוזיים, תשכ"ג-1962, אחרי סעיף 12 יבוא:
- 12א. (א) שר הדתות רשאי, בהסכמת המועמד ובהתייעצות עם ראש בית הדין לערעורים, למנות קאדי מדיהב של בית הדין להיות קאדי מדיהב של בית הדין לערעורים, לתקופה מסויימת.
- (ב) מינוי לתקופה מסויימת לפי סעיף זה, ברציפות או לסירוגין, לא יהיה לתקופה של יותר משנה אחת מתוך תקופה של שלוש שנים.
- (ג) קאדי מדיהב שנתמנה לתקופה מסויימת והתחיל בדיון, יהיה מוסמך לסיימו גם לאחר תקופת מינויו.

דברי הסבר

27 לחוק הקאדים, תשכ"א-1961. רק ביחס לבתי הדין הדתיים הדרוזיים הסרה הוראה כזאת בחוק.

מוצע, איפוא, לתקן את חוק בתי הדין הדתיים הדרוזיים ולהשנות מעמדו של בית הדין הדתי הדרוזי למעמד של בתי המשפט ובתי הדין האחרים מבחינת האפשרות למינוי לכהונה בפועל בבית הדין הדתי הדרוזי לערעורים.

לפי סעיף 10 לחוק השופטים, תשי"ג-1953, רשאי שר המשפטים למנות שופט בית המשפט המחוזי לכהונה בפועל כשופט בית המשפט העליון. לפי סעיף 9 לחוק הדיינים, תשט"ו-1955, רשאי שר הדתות למנות דיון לבית הדין הרבני הגדול לתקופה מסויימת. לגבי בתי הדין השרעיים דבר דומה אפשרי לפי סעיף 3 לחוק בתי הדין השרעיים (אישור מינויים), תשי"ג-1953, וסעיף

1 ס"ח תשכ"ג, עמ' 20; תשכ"ד, עמ' 141; תשכ"ט, עמ' 99; תשל"ב, עמ' 144.

חוק לתיקון פקודת בתי המשפט העירוניים (מס' 6), תש"ם-1979

1. בסעיף 4 (1) לפקודת בתי המשפט העירוניים, במקום "שלושת אלפים לירות" יבוא "עשרת אלפים לירות".

דברי הסבר

לירות, ולאחרונה הועלה שיעור הקנס על עבירות לפי חוק התכנון והבניה ל-200,000 לירות. השינוי המוצע כעת נדרש כדי להתאים במידה משמעותית את סמכותם של השופטים ההדיוטות של בית המשפט העירוני לשיעור הקנסות הקבועים לעבירות שבהן הם מוסמכים לדון.

כיום מעדיף תובע עירוני להגיש תביעתו לבית משפט שלום כאשר העונש הראוי לדעתו עולה על 3,000 לירות קנס. לפי המוצע יוכלו תביעות רבות מסוג זה להיות מוגשות לבית המשפט העירוני, והדבר יתרום ליעול המשפטים ולהקלת העומס מעל בתי משפט השלום.

בבית המשפט העירוני מכהנים שופטים משני סוגים: "שופטים בשכר", שהם שופטים של בית משפט השלום, והדיוטות, אשר יושבים על כס המשפט בשניים. סמכותו של שופט בשכר להטיל קנסות היא כסמכותו של שופט בית משפט שלום, דהיינו - עד מלא הקנסות הקבועים, ואם לא נקצב הקנס - עד 5,000 לירות. השופטים החד-יוטות מוסמכים להטיל קנס רק עד 3,000 לירות, סכום שנקבע בתיקון לחוק בשנת תשל"ד.

בשנת תשל"ה הוגדלו שיעורי הקנסות על עבירות עפ"י חוקי עזר של הרשויות המקומיות מ-500 ל-5,000

1 חוקי א"י, כרך ב', פרק צ"ז, עמ' 995; ס"ח תש"י, עמ' 263; תשט"ו, עמ' 2; תשי"ה, עמ' 142; תשל"ד, עמ' 54; תשל"ה, עמ' 35.

חוק המועצות החקלאיות (עונשין), תש"ם-1979

תיקון פקודת
הפיקוח על פרי
הדר, 1940

1. בפקודת הפיקוח על פרי הדר, 1940 -

(1) במקום סעיפים 27 ו-28 יבוא:

27. (א) מי שעבר, בין בעצמו ובין על ידי הכאים מכוחו, על הוראה מהוראות פקודה זו, דינו, ביחיד - קנס 50,000 לירות, ובתאגיד - קנס 200,000 לירות.

(ב) מי שהפריע למועצה או לאדם הפועל מטעמה בביצוע הוראה של פקודה זו או של תקנה לפיה, דינו, ביחיד - 50,000 לירות או מאסר שלוש חדשים, ובתאגיד - קנס 200,000 לירות.

(2) במקום סעיף 30 יבוא:

30. לענין תקנות לפי פקודה זו רשאי שר החקלאות לקבוע כי דינו של העובר על הוראה מהוראותיהן יהיה קנס שקבע, ובלבד שהקנס לא יעלה, ביחיד - על 50,000 לירות, ובתאגיד - על 200,000 לירות.

דברי הסבר

להפריע לה בעבודתה או להפריע לכל פקיד מפקדיה או עובד מעובדיה או סוכן מסוכניה כשהם משמשים בתפקידים, בסמכויות, בהרשאות או בחובות המוטלים על המועצה או מסורים לה על פי הפקודה הזאת, ייאשם בעבירה ויהא צפוי, לכשיצא חייב בדין, לקנס של לא יותר מחמישים לירות.

עונש כללי

28. כל העובר על הפקודה הזאת או מפר או אינו ממלא אחרי כל הוראה מהוראותיה יהא צפוי לקנס של לא יותר מחמישים לירות אם לא נקבע עונש מפורש בעד אותה עבירה או אותו מעשה או אי-מעשה.

עונש על הפרת התקנות או הדרישות של המועצה

30. התקנות שהותקנו עפ"י הפקודה הזאת תוכלנה לקר בוע עונש בשיעור של לא יותר מקנס של המישים לירות על כל הפרה של התקנות, ואם לגבי כל משלוח של פרי הדר המיועד לייצוא לא מסר המשלח למועצה בהתאם לתקנות או לכל דרישה של המועצה את הערכת הכמות של אותו משלוח או אם לא מילא אחרי כל דרישה חוקית אחרת של המועצה, רשאית המועצה לסרב ליתן לאותו משלח כל דין קדימה במשלוח שהוא היה זכאי בו עפ"י התקנות או מחמת שהגיע תחילה לחוף המשלוח.

מוצע להביא את הוראות העונשין בחוקי המועצות למידה אחידה ולהתאימם לתנאי הקיימים כיום במשק. עיקר ההצעה הוא שהעובר על הוראה מהוראות חוקי המועצות דינו, אם הוא יחיד - קנס 50,000 לירות, ואם הוא תאגיד - קנס 200,000 לירות.

קיים שוני בין ההוראות בחוקי המועצות השונות, הנ"כ בע מן התבדלים בין סוגי התוצרת החקלאית שעליהם מופקדת כל מועצה, דרכי גידולה ושיטות שיווקה. אולם השוני בהוראות העונשין הוא תולדה של נסיבות שהן נחלת העבר, וכיום ראוי לנסח בצורה אחידה עד כמה שהדבר מתאימה עם אופי הענף החקלאי שעליו ממונה המועצה. בתיקונים המוצעים יש החמרה בעונשים, ובעיקר בנוכח הקנסות. החמרה זו מוצדקת לאור ריבוי העבירות על חוקי המועצות ולאור האינפלציה ההופכת את מרבית שיעורי הקנסות הקיימים לבלתי סבירים.

הצעת חוק זו באה במקום הצעה דומה שפורסמה בהצעות חוק 1310, תשל"ח, עמ' 13.

סעיף 1 חזו לשון הסעיפים שמוצע להחליפם:

"עונשו של המכשיל את המועצה

27. כל השם מכשולים על דרך המועצה או המפריע לה בעבודתה או המנסה לשים מכשולים על דרכה או

1 ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' 179; ע"ר 1946, תוס' 1, עמ' 227; ע"ר תש"ח, עמ' 15; ס"ח תשי"ד, עמ' 137.

תיקון פקודת שיווק פרי הדר, 1947	2. במקום סעיף 13 (2) לפקודת שיווק פרי הדר, 1947, יבוא: " (2) העובר עבירה כאמור בסעיף קטן (1), דינו, ביחיד - קנס 50.000 לירות או מאסר שלושה חדשים, ובתאגיד - קנס 200.000 לירות."
תיקון חוק המועצה לייצור ולשיווק של אגוזי אדמה, תשי"ט-1959	3. בסעיף 28 (א) לחוק המועצה לייצור ולשיווק של אגוזי אדמה, תשי"ט-1959, במקום "דינו - קנס אלפיים וחמש מאות לירות" יבוא "דינו, ביחיד - קנס 50.000 לירות, ובתאגיד - קנס 200.000 לירות."
תיקון חוק המועצה לייצור ולשיווק של ירקות, תשי"ט-1959	4. בסעיף 43 לחוק המועצה לייצור ולשיווק של ירקות, תשי"ט-1959, במקום "בסכום שלא יעלה על חמש מאות לירות" יבוא "בסכום שלא יעלה, ביחיד - על 15.000 לירות, ובתאגיד - על 75.000 לירות."

דברי הסבר

(א) אם נשפט לפי קביעותיה של פקודת שיפוט בתי משפט השלום, 1939 - למאסר לפרק זמן שלא יעלה על שלושה חדשים או לקנס שלא יעלה על מאה לירות או לאותם מאסר וקנס כאחד, או

(ב) אם נשפט על יסוד כתב האשמה לפי קביעותיה של פקודת הפרוצדורה הפלילית (שפי"ט) על פי כתב האשמה) - למאסר למשך זמן שלא יעלה על שלוש שנים או לקנס שלא יעלה על חמש מאות לירות, או לאותם מאסר וקנס כאחד."

עם העלאת תקרת הקנסות, מוצע להסתפק בעניני מאסר מכסימליים כפי שנקבעו לעבירות לגבי תוצרת חקלאית אחרת בחוקים שקיבלה הכנסת.

סעיף 3 סעיף 29 (א) שמוצע לתקנו מורה לאמור:

(א) אדם שעבר עבירה על הוראה מהוראות חוק זה או התקנות או הכללים לפיו, או הפריע למבקר במילוי תפקידיו, או מנע זאת ממנו, דינו - מאסר שני חדשים או קנס אלפיים וחמש מאות לירות."

סעיף 4 סעיף 43 שמוצע לתקנו מורה לאמור:

"43. מגדל או משווק שעבר, בין בעצמו ובין על ידי עובדיו או סוכניו, על הוראות חוק זה, או על הוראה שניתנה לפיו, רשאית ועדת קנסות, שנתמנתה לפי סעיף 43ב, להטיל על המגדל או על המשווק קנס לזכות המועצה בסכום שלא יעלה על חמש מאות לירות; מי שנקנס כאמור לא יועמד לדין על המעשה ששימש עילה להטלת הקנס."

סעיף 2 סעיף 13, שמוצע להחליף בו את סעיף קטן (2), קובע לאמור:

עבירות ועונשים

13. (1) כל אדם, אשר אם בעצמו ואם בידי משמשו, עובדו או סוכנו -

(א) מפר הוראה מהוראותיה של פקודה זו או של התכנית;

(ב) מפר תנאי כל שהוא מתנאי תעודת-היתר להפקה; או

(ג) משנה כל תעודת היתר להפקה או משתמש בכל תעודת-היתר להפקה שהוענקה לאדם אחר כלשהוא, או משאיל לאדם אחר כלשהוא כל תעודת-היתר להפקה שהוענקה לו, או מניח לאדם אחר כלשהוא לשנותה או להשתמש בה, או מניח להשאילה לאדם אחר כלשהו, או עורך או מחזיק באחזתו או בשליטתו תעודה כלשהיא הדומה דמיון קרוב כל-כך לתעודת-היתר כזאת עד כדי שתהיה מחושבת לרמות, או

(ד) חדל מלמלא אחרי תביעה שנחבעה לפי פקודה זו או לפי התכנית, ייאשם בעבירה - בתנאי שלא יחוייב שום אדם בדינו בשל עבירה על פסקה (ג) של הסעיף הקטן הזה, אם הוא מוכיח כדי הנחת דעתו של בית המשפט שבפניו הוא נשפט, כי עשה את הפעל, שבגינו הוא מר-אשם, בגלל סיבה מסתברת ומוצדקת וללא כוונה לרמות אדם כלשהוא.

(2) אדם כלשהוא, האשם בעבירה לפי הפקודה הזאת, יהיה צפוי, משיתחייב בדין -

2 ע"ר 1947, חו"ס 1, עמ' 204; ע"ר תשי"ט, חו"ס א' עמ' 100; ס"ח תשי"ט, עמ' 270; תשי"א, עמ' 8.
3 ס"ח תשי"ט, עמ' 76; תשכ"ג, עמ' 143.
4 ס"ח תשי"ט, עמ' 222; תשכ"ב, עמ' 31; תשל"ו, עמ' 129.

5. בחוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), תשכ"ד-1963 § 5

תיקון חוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), תשכ"ד-1963

(1) בסעיף 34 (א), במקום "קנס חמשת אלפים לירות" יבוא "קנס 75,000 לירות";

(2) במקום סעיף 60 יבוא:

60. המפר, בין בעצמו ובין על ידי הבאים מכוחו, הוראה של חוק זה או הוראה שניתנה מכוחו, רשאית ועדת קנסות שנתמנתה לפי סעיף 61 להטיל עליו קנס כאמור להלן לזכות המועצה, ומשעשתה כן לא יועמד לדין על המעשה ששימש עילה להטלת הקנס:

- (1) על מגדל שהוא יחיד - 15,000 לירות;
- (2) על מגדל שהוא חברה, אגודה שיתופית או חברי-בני-אדם אחר - 75,000 לירות;
- (3) על קבלן מורשה בין שהוא יחיד ובין שהוא חברה, אגודה שיתופית או חברי-בני-אדם אחר - 75,000 לירות;
- (4) על אגודה שיתופית שהפרה את הוראות סעיף 34 (א) - 75,000 לירות.

(3) בסעיף 69 -

(א) בסעיף קטן (ב), במקום "דינו - קנס אלף לירות" יבוא "דינו, ביחיד - מאסר חדשיים או קנס 50,000 לירות, ובתאגיד - קנס 200,000 לירות";

(ב) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה המתחילה במלים "או אלפיים לירות" יבוא "ואם העבירה היא לפי סעיף קטן (ב), קנס, ביחיד - 50,000 לירות, ובתאגיד - 200,000 לירות".

דברי הסבר

שניתן מכוח חוק זה, דינו - קנס פי ארבעה מערך הדבר שבו נעברה העבירה.

(ב) אדם שהפריע למבקר, או מנע ממנו, למלא תפקידו, או לא נתן פרטים נכונים ומלאים או תשובות נכונות ומלאות לפי דרישה או בחקירה בהתאם לסעיף 167(ב), או סירב להראות את התעודות או המסמכים שהוא חייב להראותם לפי הוראות חוק זה, דינו - קנס אלף לירות.

(א) הובא אדם לדין על עבירה לפי סעיף קטן (א) או סעיף קטן (ב) לאחר שכבר הורשע בדין על עבירה כאמור, דינו - מאסר שני חדשים או קנס פי ששה מערך הדבר שבו נעברה העבירה אם העבירה היא לפי סעיף קטן (א), או אלפיים לירות אם העבירה היא לפי סעיף קטן (ב).

(ד) הובא אדם לדין על עבירה לפי סעיף קטן (א) רשאי בית המשפט בנוסף לכל עונש שיטיל, לצוות על חילוט התוצרת שבה נעברה העבירה וחמרי אריזתה או על חילוט דמי מכרם למועצה.

סעיף 5 חז לשון סעיפים 34 (א) 60 ו-69:

34. (א) אגודה שיתופית שחילקה לחבריה, בין בחלוקה הראשונה ובין כתוצאה מהשגות חברים, מכסות אישיות נפרדות בכמות כוללת העולה על המכסה המשותפת שנקבעה לה, דינה - קנס חמשת אלפים לירות.

60. מגדל או קבלן מורשה, בין שהוא יחיד, חברה, אגודה שיתופית או חבר בני אדם אחר, שהפר הוראת חוק זה או הוראה שניתנה מכוחו, וכן אגודה שיתופית שהפרה הוראת סעיף 34 (א), בין בעצמו ובין על ידי עובדיהם או סוכניהם, רשאית ועדת קנסות שנתמנתה לפי סעיף 61 להטיל על המגדל או על הקבלן קנס ולזכות המועצה בסכום שלא יעלה על אלף לירות, ועל האגודה השיתופית קנס כאמור בסכום שלא יעלה על חמשת אלפים לירות; מי שנקנס כאמור לא יועמד לדין על המעשה ששימש עילה להטלת הקנס.

69. (א) אדם שעבר על הוראה מהוראות חוק זה, התקן נות או הכללים לפיו, או על תנאי של רשיון או של היתר

5 ס"ח תשכ"ד, עמ' 12; תשל"ה, עמ' 74.

6. בחוק מועצת הפירות (ייצור ושיווק), תשל"ג-1973 -

(1) בסעיף 46 (א), במקום "אלף לירות" יבוא "15,000 לירות", ובמקום "לירה אחת" יבוא "25 לירות";

(2) בסעיף 59, במקום "דינו - קנס 10,000 לירות או מאסר חדשיים" יבוא "דינו, ביחיד - קנס 50,000 לירות או חדשיים מאסר, ובתאגיד - קנס 200,000 לירות".

דברי הסבר

59. מי שעבר על הוראה מהוראות חוק זה, בין בעצמו ובין באמצעות שליחו, סוכנו, פועלו או בא-כוחו, או עבר על תנאי מתנאי רשיון או היתר שניתן לפי חוק זה, או הפריע למפקח או לכל אדם אחר הפועל מטעם המועצה לבצע את תפקידיו או מנע זאת ממנו, או סירב לתת תשובות או נתן תשובות לא נכונות במסמכים שהופנו אליו מאת המועצה על פי הוראות חוק זה, דינו - קנס 10,000 לירות או מאסר חדשיים.

יצוין כי חוק המועצה לצמחי נוי (ייצור ושיווק), תשל"ו-1976, מחיל על צמחי נוי, בדרך אוכור, את הוראות חוק מועצת הפירות.

סעיף 6 חו לשון סעיפים 46 ו-59:

קנס

46. (א) מגדל, מוביל או משווק שעבר בין בעצמו ובין על ידי עובדיו או סוכניו על הוראה מהוראות חוק זה, רשאית ועדת קנסות שהוקמה לפי סעיף 48 להטיל עליו קנס שלא יעלה על אלף לירות בשל כל דונם אדמה שבקשר אליה נעברה העבירה או קנס שלא יעלה על לירה אחת בשל כל קילוגרם פירות ומוצרים שבקשר אליהם נעברה העבירה, או שני הקנסות ביחד.

(ב) מי שנקנס כאמור בסעיף קטן (א) לא יועמד לדין על המעשה ששימש עילה להטלת הקנס.